

מסורת הש"ס

א) [לשיל כף: ושי"ן, צ) פסחוס לו. מיר ד: קדושין עו:]כריתות גג., א) [לשיל ככ:], ד) [לשיל ככ:], ט) וזבחת כז"ל, ו) יונשי' תוספות פסחוס לו. ד"ה האוכל ומוס' ביצה כה. ד"ה בחוקת ומוס' מולין לו. ד"ה השתא ועוד שם קכ. ד"ה מהי, ו) לשון אכילה אפי' במסכתא הא שלא לאסל עפר ואכל כז"ל,

	
הגהות הב"ח	
(א) תוס' ד"ה חלה כדרכא ורי' דעלמא גרסי משכחת: (ב) בא"ד וא"ת וכיון דנבילה סרוחה הויא:	

	
גליון הש"ס	
תוס' ד"ה איא ובי' בתאנים השוקרין. כלשנא דקרא כתאנים השוערים אשר לא תאכלנה מרוע (ירמיה טט):	

	
מוסף רש"י	
כל שהוא למכות. לאכילה כל שהוא עובר בלאו (תעילה יח). ככל האיסורין. למות כהנראה (יעיד כא:). ולא אמרו בכזית. הלכה למשה מסיני. אלא לקרבן. לענין קרבן דשגגת כרת (שם). האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מכרת (קדושין עו): איז הכפורים (כריתות כג). שוגג פטור מתטאת. דלון איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה. ואם זו ביום נתנבלה אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אבר מן החי (נפחים לו. ובע"ז קדושין שם ובריתות שם) דלא אמרינן מינו דלמי יום הכפורים ואיתוסף איסורא לגבי שאר מילי, אתוסף גמי לגבי נבילה, ור"ש לטעמיה דאמר בתקפת כריתות (גכ). דאפילו איסור חמור לא אתי וחילי על איסור קל (נויר ד). הרי אשתו אסורה לו. שהרי אכל אולכין (יעיד בבב).	

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

בְּאִיסוּר הַבָּא מֵאֲלוֹי. כגון האוכל נבילה ביום הכפורים דפליגי רבנן ורבי שמעון דמחייבי ליה רבנן חטאת משום יוה"כ ואע"ג דהויא נבילה מקמי יום הכפורים ואין איסור חל על איסור הכא חילל ביום הכפורים איסור כולל הוא דקודם צין השמשות היה

באיסור הבא מאליו באיסור הבא על ידי עצמו לא אמרינן בשלמא לריש לקיש משום הכי קא פטר רבי שמעון דתניא רבי שמעון אומר כל שהוא למכות ולא אמרו כזית אלא לקרבן אלא לרבי יוחנן מאי טעמא דרבי שמעון דפטור מידי הוא טעמא אלא משום איסור כולל רבי שמעון לטעמיה דלית ליה איסור כולל א דתניא רבי שמעון אומר האוכל נבילה ביוה"כ פטור בשלמא לריש לקיש משכחת לה בלאו והן אלא לר' יוחנן בשלמא לאו משכחת לה אלא הן היכי משכחת לה אלא כדרבא דאמר רבא א שבועה שלא אוכל ואכל עפר פטור אמר רב מרי אף אנן גמי תנינא א קונם אשתי נהנית לי אם אכלתי היום ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים הרי אשתו אסורה לו הכי השתא התם כיון דמועיקרא אכל והדר אשתבע ליה חשובי

אין קרבן שבועה בא אלא א"כ אתה מוצא בה בלאו והן דכתיב ויִקְרָא ה' להרע או להטיב דמשמע דבר וחילופו והאי מפרש שלא אוכל חצי שיעור נבילה משכחת לה גמי בשבועה שאוכל חצי שיעור נבילה בלאו נשבע לבטל את המנזרה הוא: **אלא** לר' יוחנן. דמוקי לה בשיעור שלם ומשום כולל ועל כרחק במפרש נבילות אוקיימתה משום קושיא קמייתא דרישא וסיפא: **בשלמא**. שבועה שלא אוכל משכחת דחילא אע"פ שמושבצ עוומד משום כולל: **אלא** הן. בשבועה שאוכל נבילות ושמוטות מי משכחת לה דמיחול אנבילות ולבטל שבועת הר סיני: ה"ג **אלא כדרבא** ולא גרס משכחת לה כדרבא. והכי פירושה לא תשני לעיל קושיא דרישא וסיפא כאן בסתם כאן במפרש אלא כולה בסתם ואוכלין שאינן ראין לאכילה דקמני רישא פטור כדרבא מיפרשא כגון עפר שאין ראוי לאכילה אבל נבילות ראויות לאכילה הן ואריה הוא דרביעי עלייהו ותו לא קשיא מידי לר' יוחנן דמשכחת לה בלאו והן אף בשיעור שלם דהא לא אוכל סתמא קאמר אם אכל נבילה חייב שהרי כלל בסתמו דברים המותרים והאסורים ומיתסרי אסורים על ידי כולל והן משכחת לה דהא אוכל סתם קאמר ומקיים שבועתו בדברים המותרים ואם לא אכל חייב: **אף** **אנן** **גמי** **סנינא**. בדנבילות ראויות לאכילה חשיב להו: **הרי אשמו אסורה**. אלמא אכילה היא:

תשובי

סיפא שבועה שלא אוכל מזה צילי פסח פטור אמאי נקט בלא פסח פטור וי"ל דה"ג צעי למימר ולא חש למיתני אלא שהזכיר ליני פסח ור"י מפרש דודאי שז ואל תעשה כדאיירי הכא לא חיללא דקאמר שבועה שאוכל ולא אכל אבל התם בנשבע שלא לאכול ואכל דהוי בקום עשה ודאי חיילא: **אִלָּא** **כדרבא** בוי'. פי' בקוגני' דסוגיא דעלמא א גרסינן משכחת לה כדרבא ומפרש לה בנבילה המסרתה והקשה חדא דמסרתה לא מיקריא נבילה ואר"ת דלון זו קשיא דשפיר מיקרי נבילה מדאינטריך קרא למעוטי לר"ש בשינא ע"י ו (דף סח. ושם) דדריש הראויה לגר קרויה נבילה ור"מ מוקי לה בסרוחה מעיקרא ועוד הקשה בקוגני' דמאי צעי לאתויי דרבא הכא ה"ל למימר משכחת לה בנבילה מסרתה והא גמי יש ליישב דה"פ כדרבא דשייך ו לשון אכילה אפי' במסרתה מדקאמר שלא אוכל סתם ואכל עפר פטור הא שלא אוכל עפר ואכל חייב אלמא שייך לשון אכילה אפי' צעפר וכ"ש בנבילה מסרתה וטפי ה"ל לאיתויי צעיא דרבא שבועה שלא אוכל עפר בכמה דמפורש טפי אלא אלא רישא דמילתא נקט והא דקאמר אף אנן גמי תנינא מייית ראיא דשייך לשון אכילה גבי נבילה סרוחה דכמה שקאים ורמשים איכא דלא חזו לאכילה טפי מנבילה סרוחה והשתא מיתוקמא שפיר מתני' סיפא במפרש כדאוקיימנא ומשכחת לה שפיר בלאו והן וא"ת וכיון דנבילה א סורחת הויא בכלל נבילה בלא כולל דברים המותרים אתי שפיר כיון דאמר שבועה שלא אוכל נבילה מגו דחיילא אסרוחה חיילא גמי אשאינה סרוחה וי"ל דלא משמע סרוחה בכלל נבילה אלא כשכולל עמהן דברים המותרים דגלי אדעתיה שרצה לאסור עצמו בדבר המותר אבל קשה לר"י דמאי מייית רב מרי אף אנן גמי תנינא אדרבא תקשי ליה מינה דהא אוקמה מתני' במפרש שלא אוכל נבילה דאו ודאי הויא לשון אכילה וכן גמי תקשה לרבא דפטור בנשבע סתם ואכל עפר דלא הוי בכלל לשון אכילה וז"ל כדמשני הש"ס דשאני התם דאחשביה מעיקרא ולגבי הא דהוי סתם כמפרש הוה ידע מעיקרא דאהני טעמא דאחשבה אבל אי אפי' כי מפרש לא מהני במידי בלאו דבר אכילה לא ס"ד דליתיהני הא דאחשביה שיחשז כמו דר אכילה ומסיק כיון דאחשביה חשיב דבר אכילה כיון דאכל מעיקרא והדר אשתבע וע"ק לר"י מדתניא בתוספתא דשבועות שבועה שאוכל ואכל אולכין אסורין כגון פיגול נותר וטמא פטור ור"ש מחייב והיינו צע"כ בשאינם סרוחים מדמחייב ר"ש לפי שלא חלה שבועה עליהו ע"י כולל אלמא אפי' באין סרוחה חלה שבועה לרבנן ע"י כולל ולפ"ה גמי דפירש דמשכחת הן בדברים המותרים קשיא דלפ"י באסורין גמי משכחת לה כשאומר סתם שאוכל ואינו מזכיר האיסור כדמשמע התם וגראה לר"י דבקוגני' לא פירש אלא משום ר"ש דלדידיה לא חיילא שבועה אדברים האסורין אפי' ע"י כולל ומתוספתא שהבאתי יש ראיא לריבז"א דלפ"י בלא קום עשה חייל על ידי כולל בשאין מזכיר האיסור וא"ת לפ"ה אמאי אינטריך למימר לקמן בסמוך שבועה שלא אוכל תאנים וענבים שלא אוכל תאנים וענבים בחזר ואמר שבועה שלא אוכל סתמא סגי וי"ל דלון הכי גמי דלאו דוקא נקט תאנים וענבים אלא כלומר שאמר שלא אוכל סתם וכן נ"ל דאי דוקא נקט תאנים וענבים היכי חיילא שבועה הא ליתא בהן וליכא למימר דלמלקות איירי בלא צעין לאו והן דלקמן בס"פ (דף טט). משמע דלקרבן איירי גבי ואכל תאנים והפריש קרבן ומיהו י"ל דמשכחת הן ב בתאנים השוערים אבל בלא כולל לא הוי תאנים השוערים בכלל תאנים אלא הטובות לאכול:

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

בְּאִיסוּר הַבָּא מֵעֵצְמו **אָא** **אמר**. וא"ת והא גמי איתא בזהדי במשנה דמייתי לקמן יש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ד' חטאות ואשם אחד וקחשיב מוקדשין אע"ג דאיסור הבא מעצמו הוא וכן האוכל גיד הנשה של עולה בס"פ גיד הנשה (פולין דף קא). ויש לומר דהכא באיסור הבא מעצמו על עצמו קאמר דלא אמרינן אבל מוקדשין שאסורין על כל העולם אמרי' ומ"מ פריך לקמן שפיר והרי הקדש דאיסור הבא מעצמו דכיון דלא איירי תנא באיסור הבא מעצמו לא ה"ל למינקט הקדש אע"ג דאסור על כל העולם: **האובל** נביאה ביום הכפורים פטור. מתוך פ"ה משמע דאיירי אפי' בנתנבלה ציוה"כ וקשיא דלמ"ד ס"פ גיד הנשה (שם דף קג). צממה צמיה לאו לאצרים עומדת חל איסור יוה"כ מחיים ואפי' למ"ד לאצרים עומדת כי מתה פקע איסור אבר מן החי וחלו איסור נבילה ואיסור יוה"כ צבת אחת ור"ש מודה באיסור בת אחת ומיהו יש לומר דאיסור יוה"כ לא חייל לא מחיים ולא לאחר מיתת משום דלית ביה איסור עשה אשניה וצומה דכתיב (דברים יג) וצחת ואכלת מה

שאתה וצבת אחת אוכל אבל מה שאי אתה וצבת לא ולירבז"א אין גראה פירוש זה דא"כ למ"ד לאו לאצרים עומדת היכי מני חייל איסור אבר על עשה דשאינו וצוב ובס"פ גיד הנשה (שם) דאמר כגון שנטרפה עם יציאת רובה דאיסור אבר ואיסור חלב ואיסור טריפה בזהדי הדדי קאתו והיכי חיילי כולם על איסור דשאינו וצוב דלפ"י צמעי האם קיימא באיסור זה ומהאי טעמא תקשי גמי למ"ד לאצרים עומדת איסור אבר מן החי היכי משכחת לה דלא קיימא לאצרים צמעי האם וא"כ היכי חייל על איסור שאינו וצוב אלא ודאי וצחת לא אתא לאסור דבלאו הכי אסורה וקיימא מחיים באיסור אבר מן החי ולאחר מיתת באיסור נבילה אלא בא להמיר את האסור ופירש כך דבשחיטה שריא ולא בנחירה אלא כדקיימא קיימא כמו (בסרוה דף עו.) א תוצח ולא גיזה דלית ביה עשה אלא קאי באיסור לאו הראשון וצנתנבלה מערב יוה"כ דוקא איירי: **אִלָּא** הן היכי משכחת דא. דלפ"י ע"י כולל גמי לא אמרי' דמיחול השבועה לבטל המנזר וקשה לריבז"א דמי בירושלמי שבועה שלא אוכל מזה ואכל מזה צילי פסח חייב אלמא דבאיסור כולל חיילא שבועה לבטל את המנזר ומירך דהכא דוקא לא חיילא שבועה משום שהזכיר נבילה ונשבע עליה לאוכלה אבל התם דלא מדכר פסח חיילא עליה שבועה ולפי זה משכחת הן אפי' בדברים האסורים כשאומר סתם שאוכל וקשיא לפ"י דקתני התם כולל בכולל גמי שאר לילות עם ליני פסח כיון שהזכיר גמי ליני פסח פטור וי"ל דה"ג צעי למימר ולא חש למיתני אלא שהזכיר ליני פסח ור"י מפרש דודאי שז ואל תעשה כדאיירי הכא לא חיללא דקאמר שבועה שאוכל ולא אכל אבל התם בנשבע שלא לאכול ואכל דהוי בקום עשה ודאי חיילא: **אִלָּא** **כדרבא** בוי'. פי' בקוגני' דסוגיא דעלמא א גרסינן משכחת לה כדרבא ומפרש לה בנבילה המסרתה והקשה חדא דמסרתה לא מיקריא נבילה ואר"ת דלון זו קשיא דשפיר מיקרי נבילה מדאינטריך קרא למעוטי לר"ש בשינא ע"י ו (דף סח. ושם) דדריש הראויה לגר קרויה נבילה ור"מ מוקי לה בסרוחה מעיקרא ועוד הקשה בקוגני' דמאי צעי לאתויי דרבא הכא ה"ל למימר משכחת לה בנבילה מסרתה והא גמי יש ליישב דה"פ כדרבא דשייך ו לשון אכילה אפי' במסרתה מדקאמר שלא אוכל סתם ואכל עפר פטור הא שלא אוכל עפר ואכל חייב אלמא שייך לשון אכילה אפי' צעפר וכ"ש בנבילה מסרתה וטפי ה"ל לאיתויי צעיא דרבא שבועה שלא אוכל עפר בכמה דמפורש טפי אלא אלא רישא דמילתא נקט והא דקאמר אף אנן גמי תנינא מייית ראיא דשייך לשון אכילה גבי נבילה סרוחה דכמה שקאים ורמשים איכא דלא חזו לאכילה טפי מנבילה סרוחה והשתא מיתוקמא שפיר מתני' סיפא במפרש כדאוקיימנא ומשכחת לה שפיר בלאו והן וא"ת וכיון דנבילה א סורחת הויא בכלל נבילה בלא כולל דברים המותרים אתי שפיר כיון דאמר שבועה שלא אוכל נבילה מגו דחיילא אסרוחה חיילא גמי אשאינה סרוחה וי"ל דלא משמע סרוחה בכלל נבילה אלא כשכולל עמהן דברים המותרים דגלי אדעתיה שרצה לאסור עצמו בדבר המותר אבל קשה לר"י דמאי מייית רב מרי אף אנן גמי תנינא אדרבא תקשי ליה מינה דהא אוקמה מתני' במפרש שלא אוכל נבילה דאו ודאי הויא לשון אכילה וכן גמי תקשה לרבא דפטור בנשבע סתם ואכל עפר דלא הוי בכלל לשון אכילה וז"ל כדמשני הש"ס דשאני התם דאחשביה מעיקרא ולגבי הא דהוי סתם כמפרש הוה ידע מעיקרא דאהני טעמא דאחשבה אבל אי אפי' כי מפרש לא מהני במידי בלאו דבר אכילה לא ס"ד דליתיהני הא דאחשביה שיחשז כמו דר אכילה ומסיק כיון דאחשביה חשיב דבר אכילה כיון דאכל מעיקרא והדר אשתבע וע"ק לר"י מדתניא בתוספתא דשבועות שבועה שאוכל ואכל אולכין אסורין כגון פיגול נותר וטמא פטור ור"ש מחייב והיינו צע"כ בשאינם סרוחים מדמחייב ר"ש לפי שלא חלה שבועה עליהו ע"י כולל אלמא אפי' באין סרוחה חלה שבועה לרבנן ע"י כולל ולפ"ה גמי דפירש דמשכחת הן בדברים המותרים קשיא דלפ"י באסורין גמי משכחת לה כשאומר סתם שאוכל ואינו מזכיר האיסור כדמשמע התם וגראה לר"י דבקוגני' לא פירש אלא משום ר"ש דלדידיה לא חיילא שבועה אדברים האסורין אפי' ע"י כולל ומתוספתא שהבאתי יש ראיא לריבז"א דלפ"י בלא קום עשה חייל על ידי כולל בשאין מזכיר האיסור וא"ת לפ"ה אמאי אינטריך למימר לקמן בסמוך שבועה שלא אוכל תאנים וענבים שלא אוכל תאנים וענבים בחזר ואמר שבועה שלא אוכל סתמא סגי וי"ל דלון הכי גמי דלאו דוקא נקט תאנים וענבים אלא כלומר שאמר שלא אוכל סתם וכן נ"ל דאי דוקא נקט תאנים וענבים היכי חיילא שבועה הא ליתא בהן וליכא למימר דלמלקות איירי בלא צעין לאו והן דלקמן בס"פ (דף טט). משמע דלקרבן איירי גבי ואכל תאנים והפריש קרבן ומיהו י"ל דמשכחת הן ב בתאנים השוערים אבל בלא כולל לא הוי תאנים השוערים בכלל תאנים אלא הטובות לאכול:

סיפא שבועה שלא אוכל מזה צילי פסח פטור אמאי נקט בלא פסח פטור וי"ל דה"ג צעי למימר ולא חש למיתני אלא שהזכיר ליני פסח ור"י מפרש דודאי שז ואל תעשה כדאיירי הכא לא חיללא דקאמר שבועה שאוכל ולא אכל אבל התם בנשבע שלא לאכול ואכל דהוי בקום עשה ודאי חיילא: **אִלָּא** **כדרבא** בוי'. פי' בקוגני' דסוגיא דעלמא א גרסינן משכחת לה כדרבא ומפרש לה בנבילה המסרתה והקשה חדא דמסרתה לא מיקריא נבילה ואר"ת דלון זו קשיא דשפיר מיקרי נבילה מדאינטריך קרא למעוטי לר"ש בשינא ע"י ו (דף סח. ושם) דדריש הראויה לגר קרויה נבילה ור"מ מוקי לה בסרוחה מעיקרא ועוד הקשה בקוגני' דמאי צעי לאתויי דרבא הכא ה"ל למימר משכחת לה בנבילה מסרתה והא גמי יש ליישב דה"פ כדרבא דשייך ו לשון אכילה אפי' במסרתה מדקאמר שלא אוכל סתם ואכל עפר פטור הא שלא אוכל עפר ואכל חייב אלמא שייך לשון אכילה אפי' צעפר וכ"ש בנבילה מסרתה וטפי ה"ל לאיתויי צעיא דרבא שבועה שלא אוכל עפר בכמה דמפורש טפי אלא אלא רישא דמילתא נקט והא דקאמר אף אנן גמי תנינא מייית ראיא דשייך לשון אכילה גבי נבילה סרוחה דכמה שקאים ורמשים איכא דלא חזו לאכילה טפי מנבילה סרוחה והשתא מיתוקמא שפיר מתני' סיפא במפרש כדאוקיימנא ומשכחת לה שפיר בלאו והן וא"ת וכיון דנבילה א סורחת הויא בכלל נבילה בלא כולל דברים המותרים אתי שפיר כיון דאמר שבועה שלא אוכל נבילה מגו דחיילא אסרוחה חיילא גמי אשאינה סרוחה וי"ל דלא משמע סרוחה בכלל נבילה אלא כשכולל עמהן דברים המותרים דגלי אדעתיה שרצה לאסור עצמו בדבר המותר אבל קשה לר"י דמאי מייית רב מרי אף אנן גמי תנינא אדרבא תקשי ליה מינה דהא אוקמה מתני' במפרש שלא אוכל נבילה דאו ודאי הויא לשון אכילה וכן גמי תקשה לרבא דפטור בנשבע סתם ואכל עפר דלא הוי בכלל לשון אכילה וז"ל כדמשני הש"ס דשאני התם דאחשביה מעיקרא ולגבי הא דהוי סתם כמפרש הוה ידע מעיקרא דאהני טעמא דאחשבה אבל אי אפי' כי מפרש לא מהני במידי בלאו דבר אכילה לא ס"ד דליתיהני הא דאחשביה שיחשז כמו דר אכילה ומסיק כיון דאחשביה חשיב דבר אכילה כיון דאכל מעיקרא והדר אשתבע וע"ק לר"י מדתניא בתוספתא דשבועות שבועה שאוכל ואכל אולכין אסורין כגון פיגול נותר וטמא פטור ור"ש מחייב והיינו צע"כ בשאינם סרוחים מדמחייב ר"ש לפי שלא חלה שבועה עליהו ע"י כולל אלמא אפי' באין סרוחה חלה שבועה לרבנן ע"י כולל ולפ"ה גמי דפירש דמשכחת הן בדברים המותרים קשיא דלפ"י באסורין גמי משכחת לה כשאומר סתם שאוכל ואינו מזכיר האיסור כדמשמע התם וגראה לר"י דבקוגני' לא פירש אלא משום ר"ש דלדידיה לא חיילא שבועה אדברים האסורין אפי' ע"י כולל ומתוספתא שהבאתי יש ראיא לריבז"א דלפ"י בלא קום עשה חייל על ידי כולל בשאין מזכיר האיסור וא"ת לפ"ה אמאי אינטריך למימר לקמן בסמוך שבועה שלא אוכל תאנים וענבים שלא אוכל תאנים וענבים בחזר ואמר שבועה שלא אוכל סתמא סגי וי"ל דלון הכי גמי דלאו דוקא נקט תאנים וענבים אלא כלומר שאמר שלא אוכל סתם וכן נ"ל דאי דוקא נקט תאנים וענבים היכי חיילא שבועה הא ליתא בהן וליכא למימר דלמלקות איירי בלא צעין לאו והן דלקמן בס"פ (דף טט). משמע דלקרבן איירי גבי ואכל תאנים והפריש קרבן ומיהו י"ל דמשכחת הן ב בתאנים השוערים אבל בלא כולל לא הוי תאנים השוערים בכלל תאנים אלא הטובות לאכול:

סיפא שבועה שלא אוכל מזה צילי פסח פטור אמאי נקט בלא פסח פטור וי"ל דה"ג צעי למימר ולא חש למיתני אלא שהזכיר ליני פסח ור"י מפרש דודאי שז ואל תעשה כדאיירי הכא לא חיללא דקאמר שבועה שאוכל ולא אכל אבל התם בנשבע שלא לאכול ואכל דהוי בקום עשה ודאי חיילא: **אִלָּא** **כדרבא** בוי'. פי' בקוגני' דסוגיא דעלמא א גרסינן משכחת לה כדרבא ומפרש לה בנבילה המסרתה והקשה חדא דמסרתה לא מיקריא נבילה ואר"ת דלון זו קשיא דשפיר מיקרי נבילה מדאינטריך קרא למעוטי לר"ש בשינא ע"י ו (דף סח. ושם) דדריש הראויה לגר קרויה נבילה ור"מ מוקי לה בסרוחה מעיקרא ועוד הקשה בקוגני' דמאי צעי לאתויי דרבא הכא ה"ל למימר משכחת לה בנבילה מסרתה והא גמי יש ליישב דה"פ כדרבא דשייך ו לשון אכילה אפי' במסרתה מדקאמר שלא אוכל סתם ואכל עפר פטור הא שלא אוכל עפר ואכל חייב אלמא שייך לשון אכילה אפי' צעפר וכ"ש בנבילה מסרתה וטפי ה"ל לאיתויי צעיא דרבא שבועה שלא אוכל עפר בכמה דמפורש טפי אלא אלא רישא דמילתא נקט והא דקאמר אף אנן גמי תנינא מייית ראיא דשייך לשון אכילה גבי נבילה סרוחה דכמה שקאים ורמשים איכא דלא חזו לאכילה טפי מנבילה סרוחה והשתא מיתוקמא שפיר מתני' סיפא במפרש כדאוקיימנא ומשכחת לה שפיר בלאו והן וא"ת וכיון דנבילה א סורחת הויא בכלל נבילה בלא כולל דברים המותרים אתי שפיר כיון דאמר שבועה שלא אוכל נבילה מגו דחיילא אסרוחה חיילא גמי אשאינה סרוחה וי"ל דלא משמע סרוחה בכלל נבילה אלא כשכולל עמהן דברים המותרים דגלי אדעתיה שרצה לאסור עצמו בדבר המותר אבל קשה לר"י דמאי מייית רב מרי אף אנן גמי תנינא אדרבא תקשי ליה מינה דהא אוקמה מתני' במפרש שלא אוכל נבילה דאו ודאי הויא לשון אכילה וכן גמי תקשה לרבא דפטור בנשבע סתם ואכל עפר דלא הוי בכלל לשון אכילה וז"ל כדמשני הש"ס דשאני התם דאחשביה מעיקרא ולגבי הא דהוי סתם כמפרש הוה ידע מעיקרא דאהני טעמא דאחשבה אבל אי אפי' כי מפרש לא מהני במידי בלאו דבר אכילה לא ס"ד דליתיהני הא דאחשביה שיחשז כמו דר אכילה ומסיק כיון דאחשביה חשיב דבר אכילה כיון דאכל מעיקרא והדר אשתבע וע"ק לר"י מדתניא בתוספתא דשבועות שבועה שאוכל ואכל אולכין אסורין כגון פיגול נותר וטמא פטור ור"ש מחייב והיינו צע"כ בשאינם סרוחים מדמחייב ר"ש לפי שלא חלה שבועה עליהו ע"י כולל אלמא אפי' באין סרוחה חלה שבועה לרבנן ע"י כולל ולפ"ה גמי דפירש דמשכחת הן בדברים המותרים קשיא דלפ"י באסורין גמי משכחת לה כשאומר סתם שאוכל ואינו מזכיר האיסור כדמשמע התם וגראה לר"י דבקוגני' לא פירש אלא משום ר"ש דלדידיה לא חיילא שבועה אדברים האסורין אפי' ע"י כולל ומתוספתא שהבאתי יש ראיא לריבז"א דלפ"י בלא קום עשה חייל על ידי כולל בשאין מזכיר האיסור וא"ת לפ"ה אמאי אינטריך למימר לקמן בסמוך שבועה שלא אוכל תאנים וענבים שלא אוכל תאנים וענבים בחזר ואמר שבועה שלא אוכל סתמא סגי וי"ל דלון הכי גמי דלאו דוקא נקט תאנים וענבים אלא כלומר שאמר שלא אוכל סתם וכן נ"ל דאי דוקא נקט תאנים וענבים היכי חיילא שבועה הא ליתא בהן וליכא למימר דלמלקות איירי בלא צעין לאו והן דלקמן בס"פ (דף טט). משמע דלקרבן איירי גבי ואכל תאנים והפריש קרבן ומיהו י"ל דמשכחת הן ב בתאנים השוערים אבל בלא כולל לא הוי תאנים השוערים בכלל תאנים אלא הטובות לאכול:

	
מקום רש"י	
כל שהוא למכות. לאכילה כל שהוא עובר בלאו (תעילה יח). ככל האיסורין. למות כהנראה (יעיד כא:). ולא אמרו בכזית. הלכה למשה מסיני. אלא לקרבן. לענין קרבן דשגגת כרת (שם). האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מכרת (קדושין עו): איז הכפורים (כריתות כג). שוגג פטור מתטאת. דלון איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה. ואם זו ביום נתנבלה אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אבר מן החי (נפחים לו. ובע"ז קדושין שם ובריתות שם) דלא אמרינן מינו דלמי יום הכפורים ואיתוסף איסורא לגבי שאר מילי, אתוסף גמי לגבי נבילה, ור"ש לטעמיה דאמר בתקפת כריתות (גכ). דאפילו איסור חמור לא אתי וחילי על איסור קל (נויר ד). הרי אשתו אסורה לו. שהרי אכל אולכין (יעיד בבב).	

	
גליון הש"ס	
תוס' ד"ה איא ובי' בתאנים השוקרין. כלשנא דקרא כתאנים השוערים אשר לא תאכלנה מרוע (ירמיה טט):	

	
הגהות הב"ח	
(א) תוס' ד"ה חלה כדרכא ורי' דעלמא גרסי משכחת: (ב) בא"ד וא"ת וכיון דנבילה סרוחה הויא:	

	
מוסף רש"י	
כל שהוא למכות. לאכילה כל שהוא עובר בלאו (תעילה יח). ככל האיסורין. למות כהנראה (יעיד כא:). ולא אמרו בכזית. הלכה למשה מסיני. אלא לקרבן. לענין קרבן דשגגת כרת (שם). האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מכרת (קדושין עו): איז הכפורים (כריתות כג). שוגג פטור מתטאת. דלון איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה. ואם זו ביום נתנבלה אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אבר מן החי (נפחים לו. ובע"ז קדושין שם ובריתות שם) דלא אמרינן מינו דלמי יום הכפורים ואיתוסף איסורא לגבי שאר מילי, אתוסף גמי לגבי נבילה, ור"ש לטעמיה דאמר בתקפת כריתות (גכ). דאפילו איסור חמור לא אתי וחילי על איסור קל (נויר ד). הרי אשתו אסורה לו. שהרי אכל אולכין (יעיד בבב).	

	
מקום רש"י	
כל שהוא למכות. לאכילה כל שהוא עובר בלאו (תעילה יח). ככל האיסורין. למות כהנראה (יעיד כא:). ולא אמרו בכזית. הלכה למשה מסיני. אלא לקרבן. לענין קרבן דשגגת כרת (שם). האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מכרת (קדושין עו): איז הכפורים (כריתות כג). שוגג פטור מתטאת. דלון איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה. ואם זו ביום נתנבלה אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אבר מן החי (נפחים לו. ובע"ז קדושין שם ובריתות שם) דלא אמרינן מינו דלמי יום הכפורים ואיתוסף איסורא לגבי שאר מילי, אתוסף גמי לגבי נבילה, ור"ש לטעמיה דאמר בתקפת כריתות (גכ). דאפילו איסור חמור לא אתי וחילי על איסור קל (נויר ד). הרי אשתו אסורה לו. שהרי אכל אולכין (יעיד בבב).	

	
מקום רש"י	
כל שהוא למכות. לאכילה כל שהוא עובר בלאו (תעילה יח). ככל האיסורין. למות כהנראה (יעיד כא:). ולא אמרו בכזית. הלכה למשה מסיני. אלא לקרבן. לענין קרבן דשגגת כרת (שם). האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מכרת (קדושין עו): איז הכפורים (כריתות כג). שוגג פטור מתטאת. דלון איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה. ואם זו ביום נתנבלה אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אבר מן החי (נפחים לו. ובע"ז קדושין שם ובריתות שם) דלא אמרינן מינו דלמי יום הכפורים ואיתוסף איסורא לגבי שאר מילי, אתוסף גמי לגבי נבילה, ור"ש לטעמיה דאמר בתקפת כריתות (גכ). דאפילו איסור חמור לא אתי וחילי על איסור קל (נויר ד). הרי אשתו אסורה לו. שהרי אכל אולכין (יעיד בבב).	

	
מקום רש"י	
כל שהוא למכות. לאכילה כל שהוא עובר בלאו (תעילה יח). ככל האיסורין. למות כהנראה (יעיד כא:). ולא אמרו בכזית. הלכה למשה מסיני. אלא לקרבן. לענין קרבן דשגגת כרת (שם). האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מכרת (קדושין עו): איז הכפורים (כריתות כג). שוגג פטור מתטאת. דלון איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה. ואם זו ביום נתנבלה אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אבר מן החי (נפחים לו. ובע"ז קדושין שם ובריתות שם) דלא אמרינן מינו דלמי יום הכפורים ואיתוסף איסורא לגבי שאר מילי, אתוסף גמי לגבי נבילה, ור"ש לטעמיה דאמר בתקפת כריתות (גכ). דאפילו איסור חמור לא אתי וחילי על איסור קל (נויר ד). הרי אשתו אסורה לו. שהרי אכל אולכין (יעיד בבב).	

	
מקום רש"י	
כל שהוא למכות. לאכילה כל שהוא עובר בלאו (תעילה יח). ככל האיסורין. למות כהנראה (יעיד כא:). ולא אמרו בכזית. הלכה למשה מסיני. אלא לקרבן. לענין קרבן דשגגת כרת (שם). האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מכרת (קדושין עו): איז הכפורים (כריתות כג). שוגג פטור מתטאת. דלון איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה. ואם זו ביום נתנבלה אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אבר מן החי (נפחים לו. ובע"ז קדושין שם ובריתות שם) דלא אמרינן מינו דלמי יום הכפורים ואיתוסף איסורא לגבי שאר מילי, אתוסף גמי לגבי נבילה, ור"ש לטעמיה דאמר בתקפת כריתות (גכ). דאפילו איסור חמור לא אתי וחילי על איסור קל (נויר ד). הרי אשתו אסורה לו. שהרי אכל אולכין (יעיד בבב).	